

TRANS OG FUNKIS

- Møtet med samfunnet -

Unge
funksjonshemmede

Hvorfor har vi gjennomført denne undersøkelsen?

Nasjonale livskvalitets- og levekårsundersøkelser viser at de av oss som har en funksjonsnedsettelse eller kronisk sykdom, og de av oss som har en normbrytende kjønnsidentitet, generelt sett skårer lavere sammenliknet med befolkningen ellers. Begge gruppene rapporterer om lavere livskvalitet, mer psykiske plager, dårligere levekår, mer diskriminering og lavere deltakelse på ulike samfunnsarenaer.

Vi vet likevel svært lite om hvordan personer som tilhører begge gruppene, altså både har en normbrytende kjønnsidentitet og normbrytende funksjonsevne, skårer på livskvalitets- og levekårsvariabler. Vi har gjennomført denne undersøkelsen for å få bedre innsikt i hvordan det egentlig står til med de av oss som har en normbrytende kjønnsidentitet og normbrytende funksjonsevne.

I tillegg til denne rapporten har Unge funksjonshemmede laget en podkast hvor ulike temaer fra undersøkelsen blir diskutert med representater fra helsetjenesten og fra andre interesseorganisasjoner. Du kan høre podkasten Trans og funkis i alle de store podkast-tjenestene.

Hvem svarte på undersøkelsen?

- » 233 respondenter
- » Majoriteten er mellom 19-26 år
- » Majoriteten identifiserer seg som ikke-binær (ikke-binær, flytende kjønn, kjønnsfri, agender)
- » Majoriteten har en funksjonsnedsettelse knyttet til nevrovariasjon, mange har flere funksjonsnedsettelser, f.eks. En somatisk funksjonsnedsettelse eller kronisk sykdom og samtidig psykiske utfordringer eller nevroangfoldsdagnoser som autisme, ADHD eller Tourettes.
- » Majoriteten tilhører andre minoritetsgrupper i tillegg til å være trans og funkis (f.eks. Etnisk minoritetsgrupper, skeiv seksuell orientering, religiøse minoritetsgrupper og liknende).

Unge
funksjonshemmede

Unge funksjonshemmede, 2024

Alle illustrasjoner er tegnet av Joakim Eide

Sosialt liv og mobbing

Forhold til venner og familie

De fleste i trans og funkis-utvalget har kontakt med venner daglig (50%) eller mellom 2-4 ganger i uken (27%). Kun 8% har kontakt med venner sjeldnere enn én gang i måneden, eller aldri. Tall fra SSB sin livskvalitetsundersøkelse fra 2021 viser at 36% av befolkningen generelt har kontakt med venner hver uke eller daglig, og 25% har kontakt med venner noen gang i året eller sjeldnere. Transpersoner med funksjonsnedsettelse kan derfor se ut til å ha noe mer kontakt med venner enn befolkningen generelt. Dette kan blant annet skyldes at trans og funkis-utvalget er et ungt utvalg, og at mange derfor er i en aldersfase hvor man generelt har mye kontakt med venner. Det er heller ikke avklart hvorvidt man primært har fysisk eller digital kontakt, noe som potensielt kan forklare forskjellen. En overveiende majoritet i trans og funkis-utvalget har en eller flere personer å snakke fortrolig med (81%), og de aller fleste opplever sine sosiale relasjoner som støttende og givende (79%).

Videre er majoriteten av utvalget med i vennegrupper eller nettverk med andre LHBT+ personer eller andre funkiser: 74% er med i minst ett nettverk for LHBT+ personer, og 58% er med i minst ett nettverk for funkiser. Det er flere transpersoner med funksjonsnedsettelse som er med i LHBT+ nettverk sammenliknet med andre binære- og ikke-binære transpersoner (henholdsvis 60% og 71% er ikke med i noen nettverk for LHBT+ personer) (Anderssen et al., 2021). I tillegg er det også flere i trans og funkis-utvalget som er med i nettverk for LHBT+ personer sammenliknet med nettverk for funkiser.

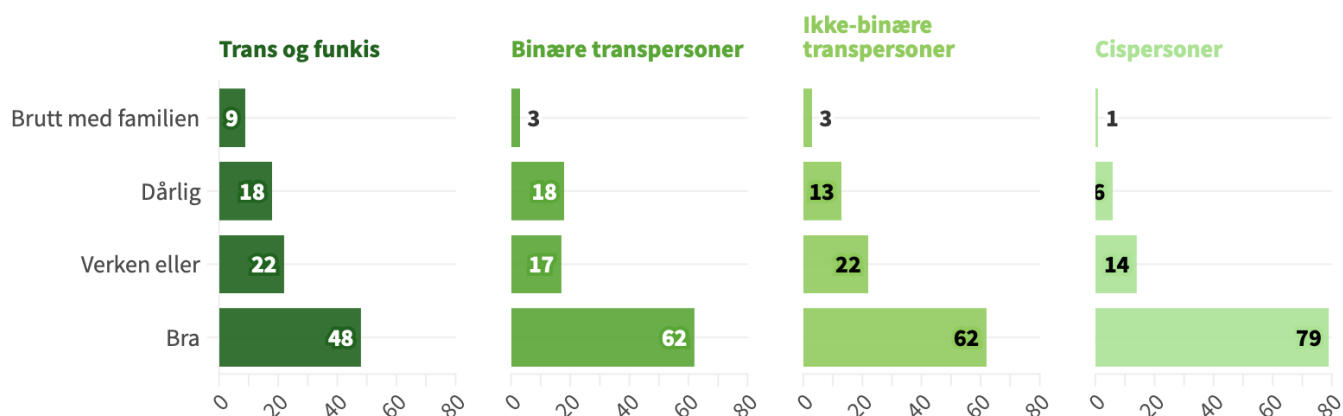
	LHBT+ nettverk	Funkisnettverk
3 eller flere nettverk	18%	9%
1-2 nettverk	56%	49%
Ingen nettverk	26%	42%

Det nevnes av flere i undersøkelsen at det er enklere å ha en funksjonsnedsettelse i skeive miljøer enn å være trans i funksmiljøer. Dette kan være en årsak til at flere er en del av LHBT+ nettverk sammenliknet med funksionnettverk. En annen forklaring kan være at kjønnsidentitet oppleves som en sterkere identitetsmarkør enn funksjonsevne, og at man derfor heller søker LHBT+ miljøer. En annen mulig forklaring kan være at den skeive bevegelsen er større og mer etablert sammenliknet med funksbevegelsen. Dette kan både påvirke hva man identifiserer seg mer med og hvor mange nettverk det faktisk finnes i de ulike bevegelsene man kan være en del av.

Majoriteten av trans og funkis-utvalget har et positivt forhold til egen familie og søsken. Sammenliknet med tall fra Anderssen og kolleger (2021) kommer trans og funkis-utvalget likevel noe dårligere ut. Blant cispersoner er det 79% som rapporterer å ha et bra forhold til familie og søsken, og bare 6% rapporterer å ha et dårlig forhold til familie og søsken. Blant transpersoner i Anderssen og kollegers utvalg, som ikke nødvendigvis har funksjonsnedsettelse, er det 62% av både ikke-binære og binære transpersoner som rapporterer å ha et godt forhold til egen familie og søsken, mot 48% i trans og funkis-utvalget. Bare 13% rapporterer å ha et dårlig forhold til familie og søsken i Anderssen et al., (2021) sitt utvalg, mot 18% i trans og funkis-utvalget. Videre er det 3% i Anderssens utvalg som rapporterer å ha brutt med familie og søsken sammenliknet med 9% i trans og funkis-utvalget. Til tross for at det er en minoritet som rapporterer å ha brutt med familien, er det likevel tre ganger så mange i trans og funkis-utvalget sammenliknet med binære- og ikke-binære transpersoner fra Anderssen et al., (2021) sitt utvalg.

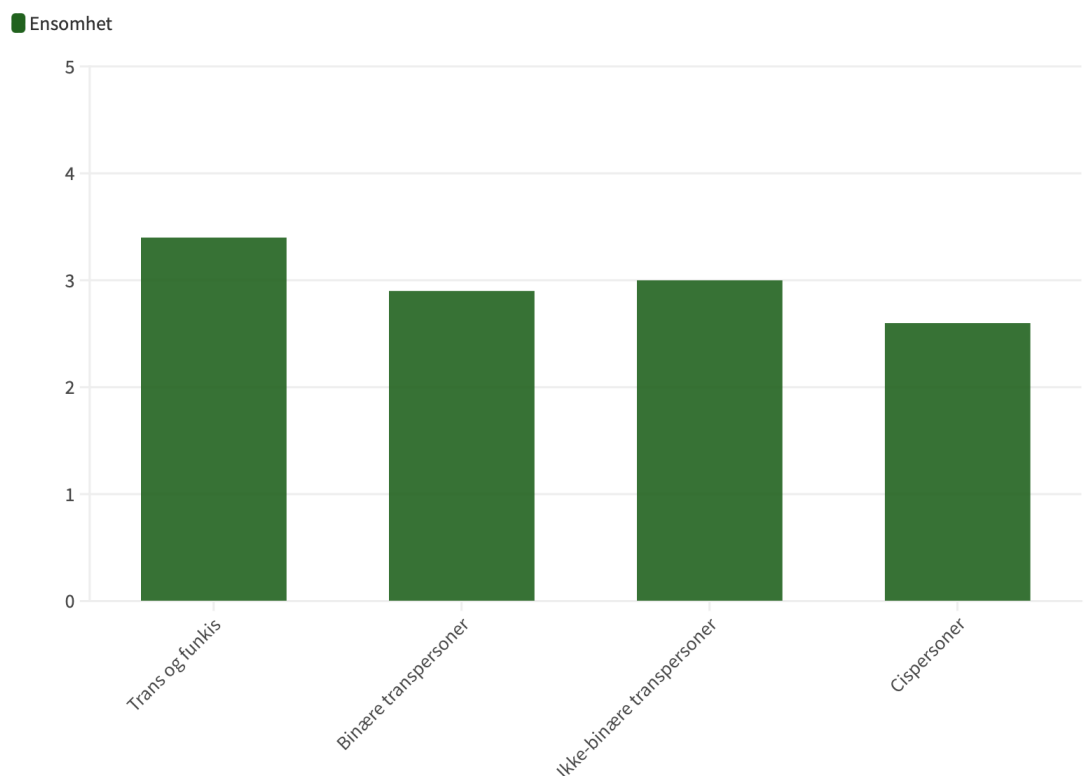
Grafen viser hvor stor andel av utvalget i prosent som har et bra, nøytralt eller dårlig forhold til familie og søsken, samt hvor mange som har brutt med familien.

Ensomhet

Grafen viser den gjennomsnittlige skåren for ensomhet på en skala fra 0-5 for trans og funksis-utvalget, binære- og ikke binære transpersoner, samt cispersoner fra Anderssen og kollegers rapport fra 2021.

Til tross for at transpersoner med funksjonsnedsettelse har mye kontakt med venner, og ofte er med i ett eller flere nettverk for LHBT+ personer og/eller funksisnettverk rapporterer utvalget om en del ensomhet. På en skala fra 0-5 ligger trans og funksis-utvalget sin gjennomsnittlige skår på 3,4. Dette er noe høyere enn de gjennomsnittlige skårene til binære- og ikke-binære transpersoner, samt cispersoner fra Anderssen og kollegers rapport fra 2021. Det hadde vært interessant å se videre på hva slags kontakt trans og funksis-utvalget har med venner, og om digital kontakt sammenliknet med fysisk kontakt kan innvirke på opplevelsen av ensomhet. I tillegg hadde det vært interessant å se nærmere på hvorvidt det å tilhøre to eller flere minoriteter kan forklare den økte forekomsten av ensomhet i trans og funksis-utvalget.

Mobbing

Grafen viser andel i prosent som har opplevd mobbing på barne- og/eller ungdomsskolen, på videregående og i dag, på jobb/ under studier. Her er trans og funksis-utvalget sammenliknet med binære- og ikke-binære transpersoner, og cispersoner fra Anderssen og kollegers rapport fra 2021.

Det er bemerkelsesverdig hvor mange som rapporterer om opplevd mobbing på generell basis, og spesielt på barne- og/eller ungdomsskolen. I trans og funksis-utvalget har hele 94% opplevd mobbing på barne- og/eller ungdomsskolen. Dette er også høyt blant andre binære- og ikke-binære transpersoner (henholdsvis 69% og 67%). Også på videregående har majoriteten av trans og funksis-utvalget opplevd mobbing (65%). Det er noe lavere andel som har opplevd mobbing på videregående blant andre binære- og ikke-binære transpersoner, men fremdeles en betydelig andel (henholdsvis 38% og 31%). Også i dag, på jobb/under studier opplever en god del transpersoner mobbing. Blant transpersoner med funksjonsnedsettelse har 37% opplevd mobbing i dag, blant andre binære og ikke-binære transpersoner er det henholdsvis 23% og 21% som har opplevd mobbing i dag, mens det kun er 5% cispersoner som har opplevd mobbing i dag, på jobb/under studier.

Det kan virke som at det å ha en funksjonsnedsettelse i tillegg til å være trans øker sannsynligheten for å bli utsatt for mobbing. Videre tilhører majoriteten av trans og funksis-utvalget andre minoritetsgrupper i tillegg til å være trans og funksis. Det hadde vært interessant å se videre på hvorvidt det å utsettes for mobbing har en sammenheng med hvor mange, og eventuelt hvilke, minoritetsgrupper man tilhører.

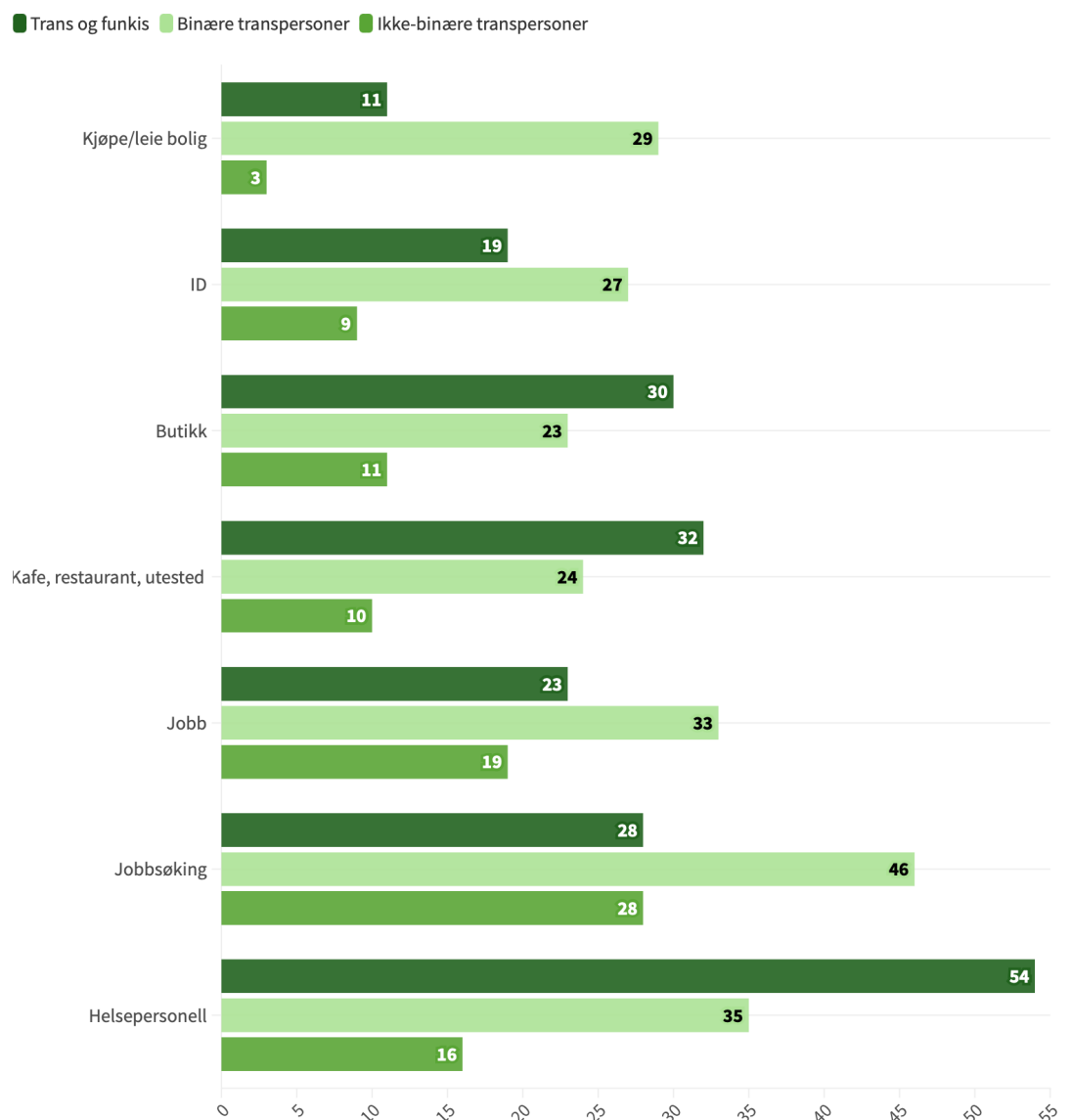

Diskriminering, trakassering og vold

Opplevelser med personlig diskriminering siste 12 mnd

Grafen viser hvor mange prosent av utvalget som har opplevd å bli personlig diskriminert i ulike situasjoner de siste 12 månedene. Trans og funki-utvalget sammenliknes her med binære-, og ikke-binære transpersoner fra rapporten «Seksuell orientering, kjønnsmangfold og levekår» (Anderssen et al., 2021).

Det er verdt å nevne at målgruppen trans og funkis har to diskrimineringsgrunnlag, majoriteten av utvalget rapporterer også å tilhøre andre minoritetsgrupper utover trans og funksjonshemmet. Det å tilhøre flere minoriteter kan gjøre en mer utsatt for diskriminering og det er derfor forventet at denne gruppen opplever mer diskriminering på noen av punktene sammenliknet med utvalget til Anderssen og kolleger (2021) som potensielt bare tilhører én minoritetsgruppe.

Jobb, jobbsøking og bolig:

Transpersoner med funksjonsnedsettelse og kroniske sykdommer skårer generelt lavere sammenliknet med binære transpersoner når det kommer til å møte diskriminering under jobbsøking, på jobb og ved leie eller kjøp av bolig. Dette kan skyldes flere ting. Trans og funks-utvalget er et relativt ungt utvalg og det er derfor sannsynlig at færre har vært i situasjoner hvor de skal kjøpe/leie bolig, eller søke jobb. Det er også mulig at trans og funks-utvalget i større grad søker jobber, og ser etter boliger på andre arenaer sammenliknet med Anderssen og kollegers (2021) utvalg binære transpersoner. For eksempel kan flere ha gått gjennom NAV eller andre sosiale tjenester for å finne tilrettelagte jobber og boliger. Trans og funks-utvalget skårer videre ganske likt som ikke-binære transpersoner fra Anderssen og kollegers (2021) rapport. Også i trans og funks-utvalget er majoriteten ikke-binære. Det mulig at det å være ikke-binær i seg selv er en faktor som gjør at man i mindre grad møter diskriminering i enkelte situasjoner sammenliknet med binære transpersoner.

Kafe, restaurant, utested, og butikk:

Transpersoner med funksjonsnedsettelse og kroniske sykdommer rapporterer i større grad om diskriminering på kafeer, restauranter, utesteder og butikker sammenliknet med binære-, og ikke-binære transpersoner. En mulig forklaring kan være at transpersoner som også har funksjonsnedsettelse og kroniske sykdommer i tillegg kan oppleve diskriminering knyttet til tilrettelegging, tilgang og universell utforming. En annen mulig forklaring kan være at det å tilhøre to minoritetsgrupper gjør en mer synlig og dermed mer utsatt for negative holdninger og diskriminering i offentlige rom.

Helsevesenet:

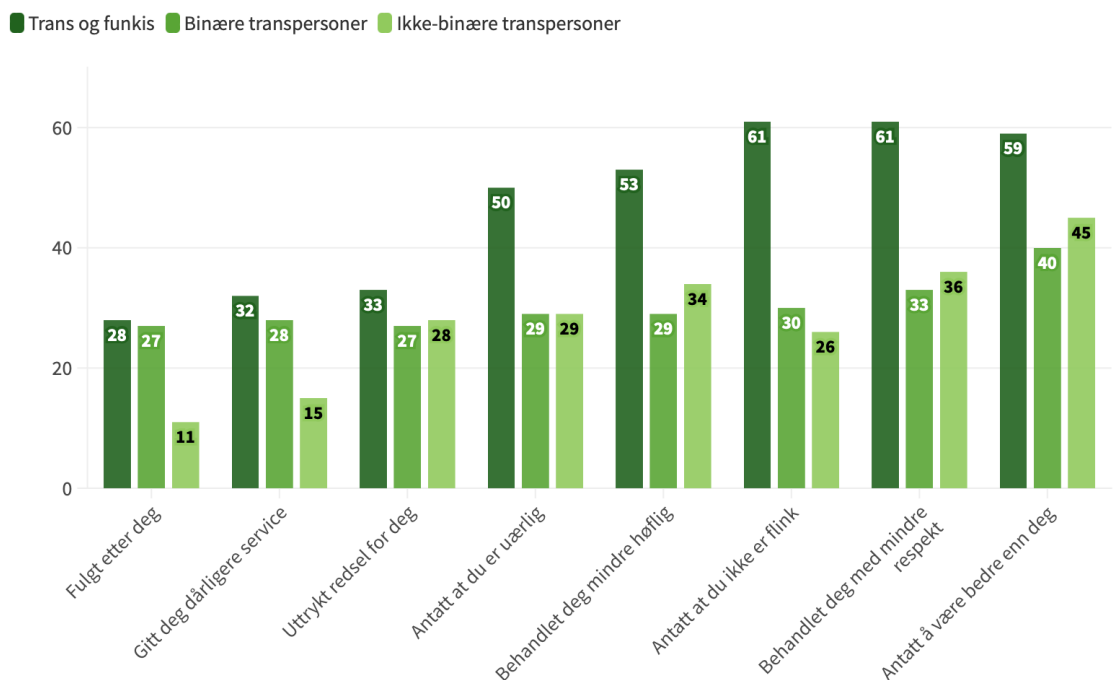
En stor andel transpersoner med funksjonsnedsettelse og kroniske sykdommer rapporterer å ha opplevd diskriminering i møte med helsevesenet. Det er sannsynlig at opplevelsen av diskriminering henger sammen med andre funn fra denne undersøkelsen. Derav at transpersoner med funksjonsnedsettelse opplever avslag eller frykter avslag på behandling for kjønnsinkongruens grunnet sin funksjonsnedsettelse, opplever å ikke bli trodd eller anerkjent for den kjønnsidentiteten man har grunnet sin funksjonsnedsettelse, og at behandlingstilbudet for kjønnsinkongruens er utilgjengelig fordi det ikke er tilpasset og tilrettelagt ulike funksjonsnedsettelse og kroniske sykdommer.

Negative opplevelser i møte med andre mennesker siste 6 mnd

Grafen viser andelen i prosent som har opplevd ulike negative møter med andre mennesker, minst én gang de siste 6 månedene. Sammenlikningsgrunnlaget er tall fra rapporten «Seksuell orientering, kjønnsmangfold og levekår» (Anderssen et al., 2021)

Jevnt over rapporterer transpersoner med funksjonsnedsettelse større grad av negative opplevelser i møte med andre mennesker sammenliknet med utvalget til Anderssen et al., 2021. Bildet som denne grafen maler kjenner vi igjen fra andre undersøkelser Unge funksjonshemmede har gjort. Deriblant så vi i undersøkelsen «Til maktens korridorer» (2021) at 48% av respondentene med synlige funksjonsnedsettelse hadde opplevd å bli møtt med lave forventninger, og 57% hadde opplevd at folk undervurderte hvor mye de kan. Videre oppga også 69% av respondentene med usynlige eller delvis synlige funksjonsnedsettelse at de fryktet å ikke bli trodd når de forteller om sin funksjonsnedsettelse.

Funksjonshemmede som gruppe møter på generell basis mye negative holdninger, særlig knyttet til nedlatende oppførsel og kommentarer, og stakkarsliggjøring eller sykelliggjøring. Også transpersoner skårer generelt høyt på disse målene. Det kan derfor se ut som at det å tilhøre begge disse gruppene gjør en ekstra utsatt for å møte negative holdninger og oppførsel fra andre.

Krenkelser, trusler og vold

Grafen viser andel i prosent som har opplevd ulike former for krenkelser, trusler og vold. Sammenlikningsgrunnlaget er tall fra rapporten «Seksuell orientering, kjønns mangfold og levekår» (Anderssen et al., 2021).

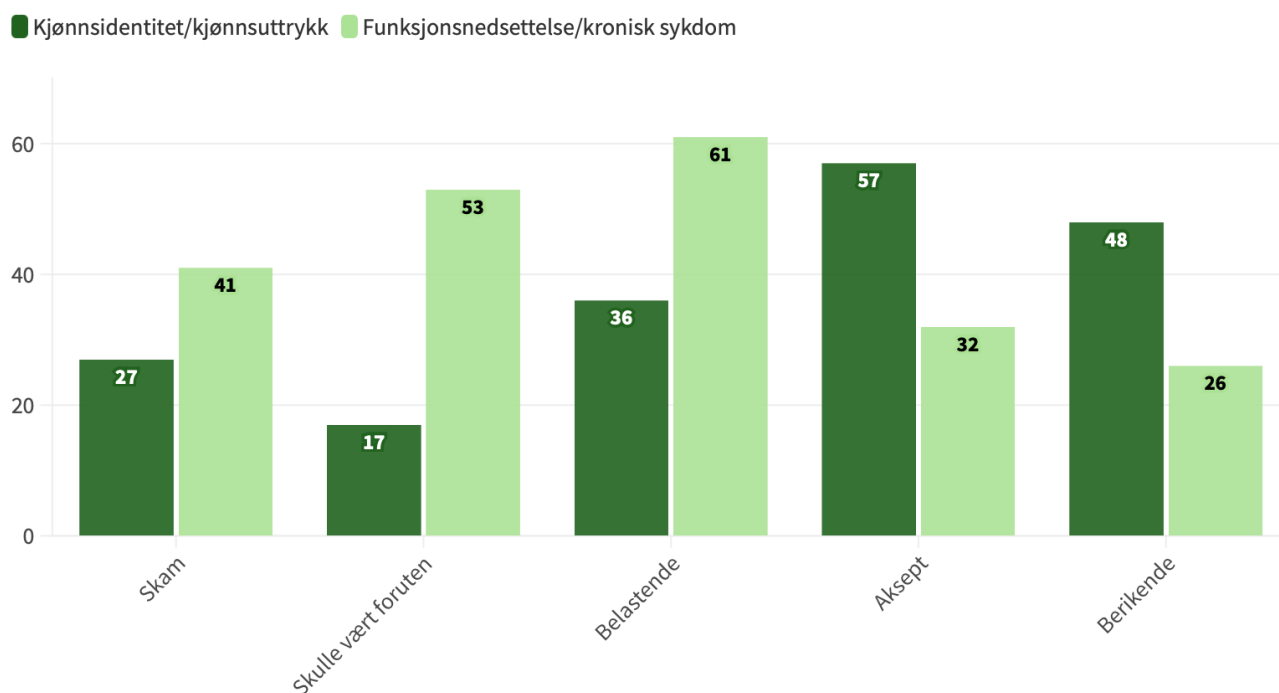
Jevnt over er det flere transpersoner med funksjonsnedsettelse og kroniske sykdommer som rapporterer om opplevelser med krenkelser, trusler og vold sammenliknet med binære- og ikke-binære transpersoner, og cispersoner fra rapporten til Anderssen et al., 2021. Det er ikke målt signifikans mellom skårene til trans og funksis-utvalget og Anderssen et al., 2021 sitt utvalg. Men innad i Anderssen et al., sitt utvalg opplever transpersoner signifikant mer krenkelser og trusler sammenliknet med cispersoners på alle spørsmål utenom «...Har krenket eller truet deg personlig». Det er alvorlig og bemerkelsesverdig hvor stor andel av utvalget som har opplevd slike hendelser. Videre kan det virke som at det å ha en funksjonsnedsettelse eller kronisk sykdom i tillegg til en normbrytende kjønnsidentitet gjør en mer utsatt for krenkelser, trusler og vold.

Respondentene i utvalget «Trans og funksis» fikk også spørsmål om de noen gang hadde blitt presset eller tvunget til seksuelle handlinger. Det var 56% som hadde opplevd slike overgrep. Av disse hadde majoriteten opplevd å bli utsatt for seksuelle overgrep av sin partner/samboer/kjæreste (45%), av en venn (36%) eller av en ukjent person (24%). I befolkningen generelt har 34% av kvinner og 11% av menn opplevd seksuelle overgrep (FHI, 2020).

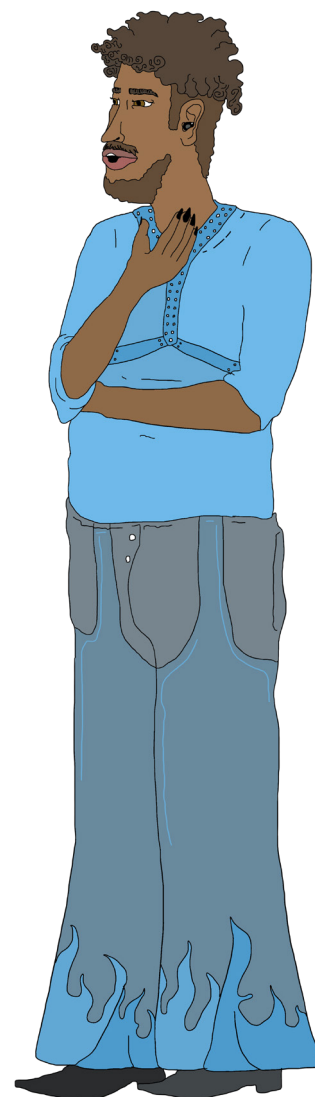

Tanker om egen kjønnsidentitet og funksjonsnedsettelse/kroniske sykdom

Majoriteten av utvalget har positive følelser knyttet til egen kjønnsidentitet. Det er 57% som aksepterer seg selv fullt ut med sin kjønnsidentitet/kjønnsuttrykk, og 48% som rapporterer at kjønnsidentiteten/kjønnsuttrykket i dag oppleves berikende. Det er også en del som opplever egen kjønnsidentitet/kjønnsuttrykk som belastende (36%), som skammer seg over egen kjønnsidentitet/kjønnsuttrykk av og til (27%), eller som gjerne skulle hatt en annen kjønnsidentitet/kjønnsuttrykk (17%). Flere er fornøyde med seg selv og egen kjønnsidentitet, men opplever det som tungt og strevsomt å forholde seg til andres fordommer og holdninger til transpersoner. Mange er komfortable i egen kjønnsidentitet, men skulle ønske de ikke var «trans». Flere opplever at det å være trans har gitt dem kultur og tilhørighet, samt perspektiver og nyanser. Andre igjen sier at kjønnsidentitet ikke lenger er noe de tenker så mye på ettersom de har blitt tryggere i seg selv.

Når det gjelder utvalgets tanker om egen funksjonsnedsettelse/kroniske sykdom ser man nesten et motsatt mønster. Majoriteten av utvalget opplever sin funksjonsnedsettelse/kroniske sykdom som belastende (61%), skulle ønske de ikke hadde en funksjonsnedsettelse/kronisk sykdom (53%), og skammer seg av og til over egen funksjonsnedsettelse/kroniske sykdom (41%). Noen opplever sin funksjonsnedsettelse eller deler av den som berikende fordi den har gitt dem andre perspektiver, nyanser og tilhørighet. Samtidig gjør møte med et lite tilrettelagt samfunn, andres fordommer og negative holdninger det belastende å leve med en funksjonsnedsettelse. Også plager som smerter og utmattelse nevnes som grunner til at funksjonsnedsettelse/kroniske sykdom oppleves belastende. Noen nevner også at som funksis blir man i større grad sett på som syk, svak eller «ødelagt», mens annerledeshet knyttet til å være skeiv i større grad anses som modig, spennende eller positivt i flere miljøer.

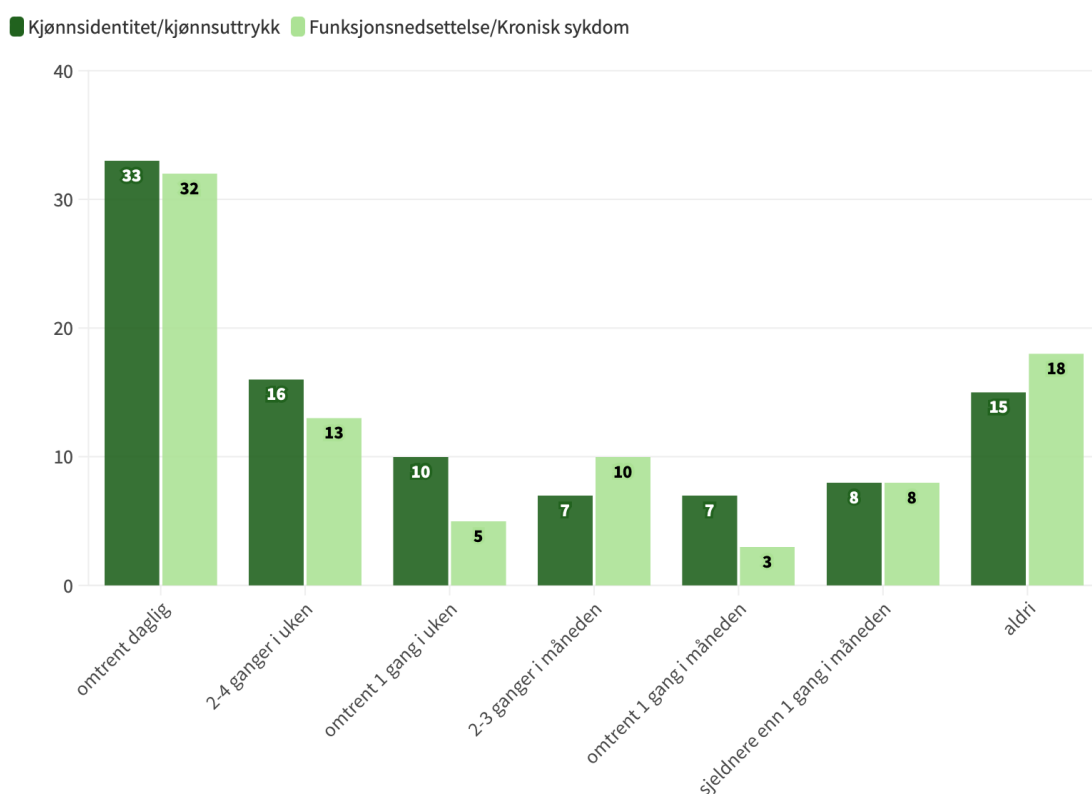

Å legge skjul på seg selv

Grafen viser hvor ofte, og hvor stor andel av utvalget som legger skjul på sin kjønnsidentitet og funksjonsnedsettelse eller kroniske sykdom.

Majoriteten av utvalget skjuler i noen grad egen kjønnsidentitet eller kjønnsuttrykk: Ca. 1 av 3 gjør dette omtrent daglig, ca. 1 av 6 gjør dette 2-4 ganger i uken, og ca. 1 av 7 gjør det aldri. Majoriteten skulle ønske de var åpne om sin kjønnsidentitet for flere (45%), mange er fornøyde med sin grad av åpenhet (42%), og noen skulle ønske de var åpne for færre (8%).

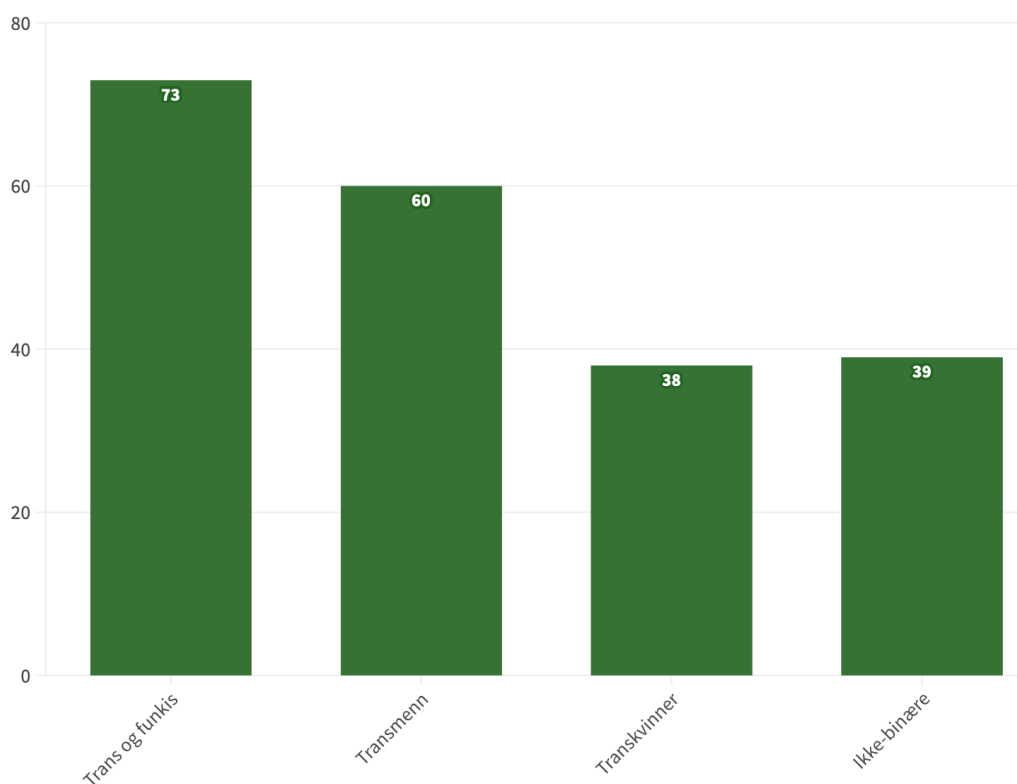
Det er også en majoritet av utvalget som skjuler sin funksjonsnedsettelse/kroniske sykdom omtrent daglig (32%) eller 2-4 ganger i uken (13%). 18% gjør aldri dette. Majoriteten av utvalget er fornøyd med sin grad av åpenhet om egen funksjonsnedsettelse/kroniske sykdom (44%), noen skulle ønske de var åpne for flere (37%), og noen få skulle ønske de var åpne for færre (10%). Det er også verdt å nevne at ikke alle har mulighet til å legge skjul på sin funksjonsnedsettelse eller kroniske sykdom, mens andre ikke trenger å skjule sin funksjonsnedsettelse eller kroniske sykdom fordi det ikke synes. I trans og funkis-utvalget har 8% en funksjonsnedsettelse eller kronisk sykdom som alltid er synlig, 47% har en funksjonsnedsettelse eller kronisk sykdom som er synlig av og til, og 45% har en usynlig funksjonsnedsettelse eller kronisk sykdom.

Grafen viser andel i prosent som gjør noe for å skjule sin kjønnsidentitet/kjønnsuttrykk minst en gang i måneden.

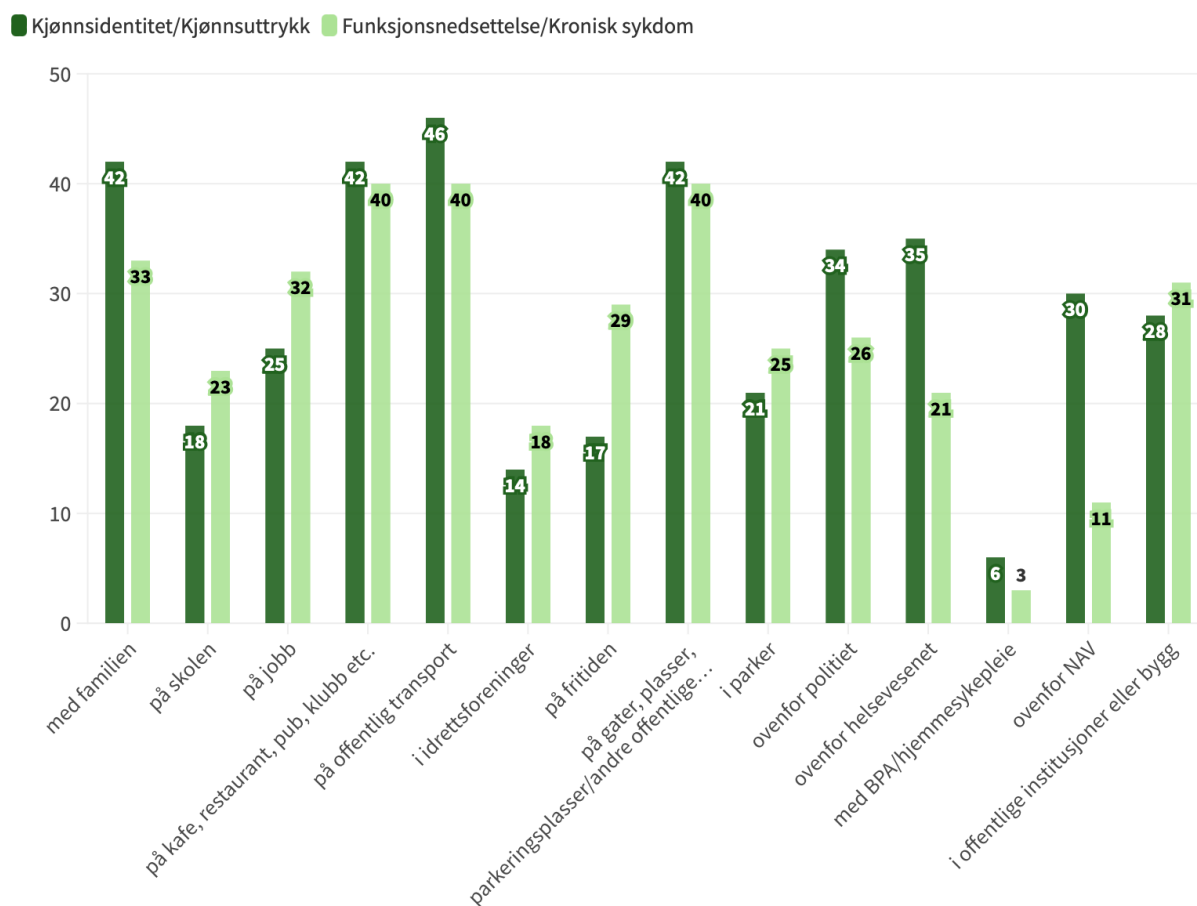
Sammenlikningsgrunnlaget er tall fra rapporten «Seksuell orientering, kjønns mangfold og levekår» (Anderssen et al., 2021).

Grafen indikerer at transpersoner med funksjonsnedsettelse i større grad skjuler egen kjønnsidentitet/kjønnsuttrykk sammenliknet med binære- og ikke-binære transpersoner som ikke nødvendigvis har en funksjonsnedsettelse. Det er mulig at det å tilhøre flere minoriteter samtidig, av ulike grunner, gjør at man oftere legger skjul på deler av sin identitet for å skille seg mindre ut fra den generelle befolkningen. Blant annet kan man tenke seg at det å tilhøre flere minoriteter øker risikoen for å bli møtt med negative holdninger, oppleve diskriminering og/eller stigmatisering, og at man derfor oftere skjuler noen av sine minoritetsmarkører for å unngå eller redusere negative reaksjoner hos andre. Samtidig er det verdt å nevne at transkvinner, i mindre grad enn transmenn og ikke-binære, har mulighet til å legge skjul på sin kjønnsidentitet. I trans og funksis-utvalget er det flest ikke-binære, dernest transmenn. Dette kan også forklare hvorfor trans og funksis-utvalget i større grad skjuler egen kjønnsidentitet sammenliknet med utvalget til Anderssen et al., 2021.

Grafen viser hvor man unngår å være åpen om sin kjønnsidentitet og/eller funksjonsnedsettelse. Det er ikke testet for signifikans, så forskjellene vi ser i grafen må tolkes med varsomhet. Likevel kan det se ut som at man i større grad unngår å være åpen om egen funksjonsnedsettelse i sosiale settinger (på skolen, på jobb, i idrettsforeninger, på fritiden), mens man i større grad unngår å være åpen om sin kjønnsidentitet i statlige- og offentlige settinger (overfor politi, helsevesen, NAV, og på kafe, restaurant, pub, klubb, på gater, plasser eller offentlig transport).

Det er mulig at utvalget forventer å møte, eller tidligere har møtt, ulike negative holdninger og fordommer i ulike settinger. Dette kan muligens forklare hvorfor man er mindre åpen om egen kjønnsidentitet og egen funksjonsevne i ulike settinger. Her er det nødvendig med mer forskning for å kunne si noe konkret om en slik tendens.

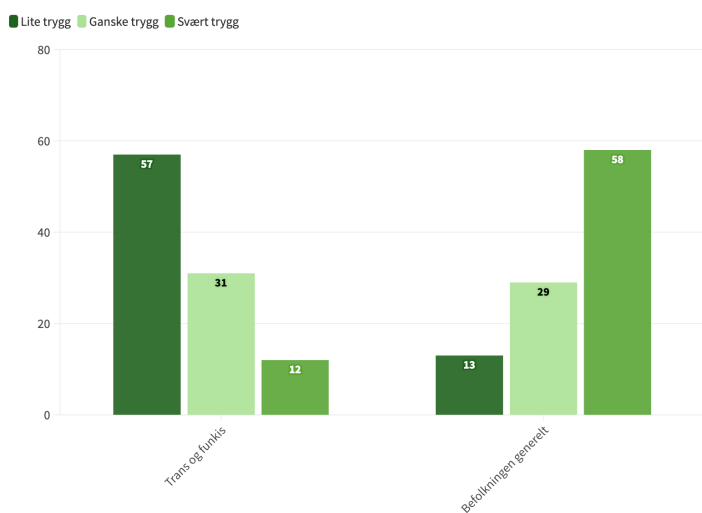
Tillit til velferdsstaten

Utvalget fikk også spørsmålet «Hvor trygg er du på at det offentlige gir deg den hjelpe du trenger ved (sykdom og skade), (uførhet), (alderdom), og (arbeidsledighet)».

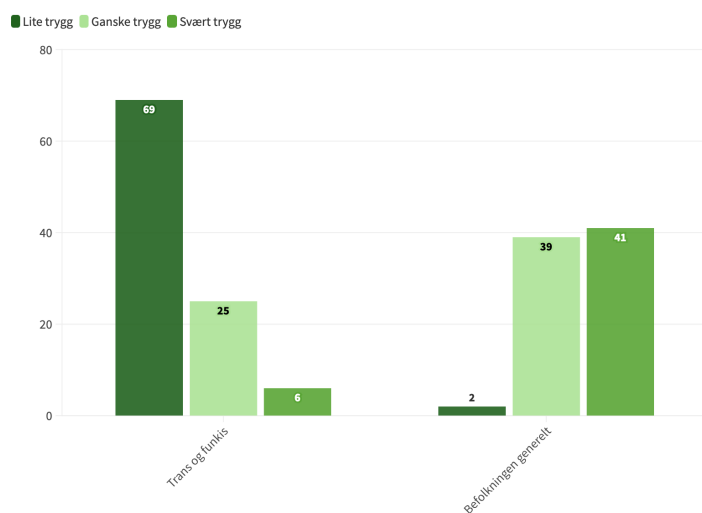
Grafene viser hvor mange prosent av trans og funksis- utvalget som er lite trygg, ganske trygg eller veldig trygg på at det offentlige vil gi dem den hjelpen de trenger sammenliknet med befolkningen generelt. Tallene i grafen er sammenliknet med SSB sin livskvalitetsundersøkelse fra 2021.

På generell basis er det langt flere transpersoner med funksjonsnedsettelse som har lav tillit til det offentlige hjelpeapparatet sammenliknet med befolkningen generelt.

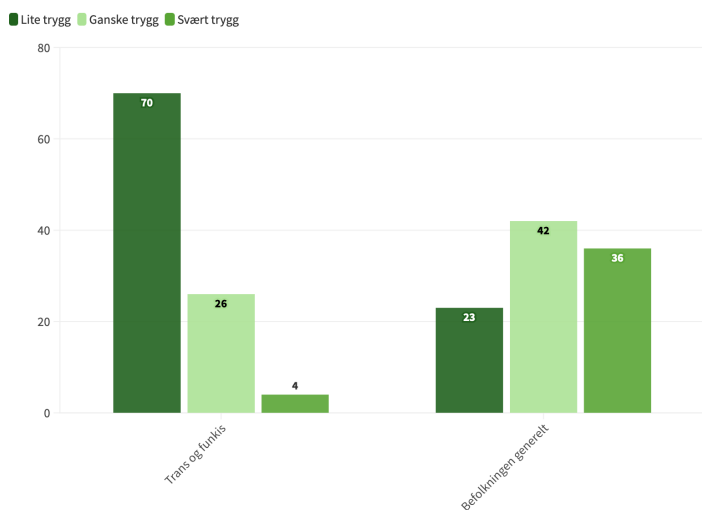
Ved sykdom og skade

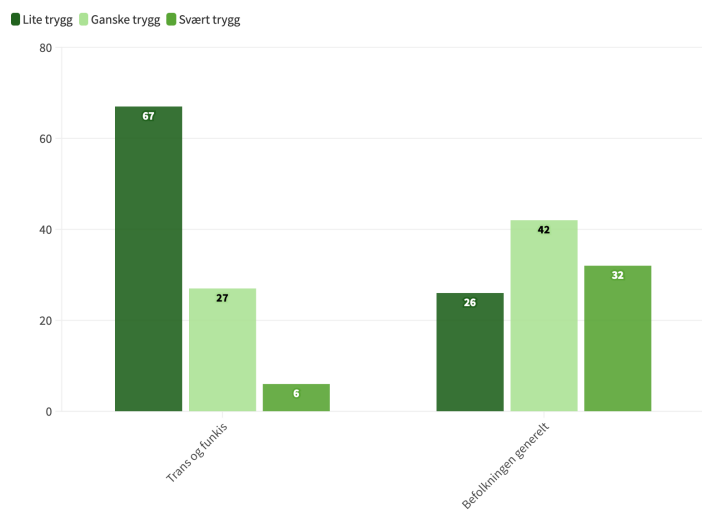
Ved uførhet

Ved alderdom

Ved arbeidsledighet

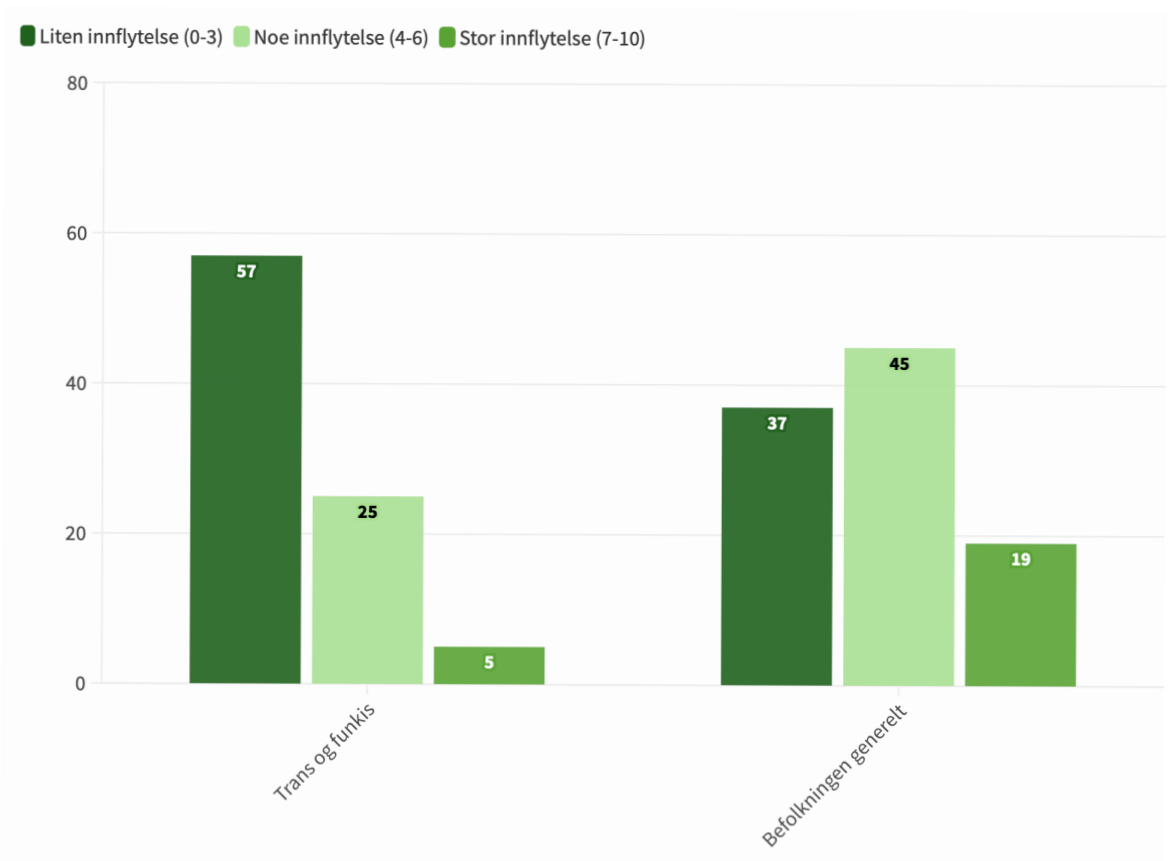

Opplevelse av innflytelse på norsk politikk

Grafen viser andel i prosent som opplever at gruppen de identifiserer seg med har liten-, middels- og stor innflytelse på det myndighetene gjør. Sammenlikningsgrunnlaget er tall fra SSB sin livskvalitetsundersøkelse fra 2021.

Utvalget fikk også spørsmålet: «I hvilken grad opplever du at det politiske systemet i Norge gir personer som du identifiserer deg med innflytelse på det myndighetene gjør?».

Majoriteten av trans og funksis-utvalget opplever at deres gruppe/ personer som de identifiserer seg med har liten innflytelse på det myndighetene gjør (57%). Sammenliknet med befolkningen generelt opplever transpersoner med funksjonsnedsettelse lavere grad av innflytelse.

Oppsummering og avslutning

Sosialt liv:

- » De fleste i trans og funksis-utvalget har kontakt med venner daglig (50%) eller mellom 2-4 ganger i uken (27%).
- » En overveiende majoritet i trans og funksis-utvalget har en eller flere personer å snakke fortrolig med (81%). Og de aller fleste opplever sine sosiale relasjoner som støttende og givende (79%).
- » Majoriteten av trans og funksis-utvalget er med i vennegrupper eller nettverk med andre LHBT+ personer eller andre funksiser. 74% er med i minst ett nettverk for LHBT+ personer og 58% er med i minst ett nettverk for funksiser.
- » Majoriteten av utvalget (48%) har et godt forhold til egen familie og søsken. Det er likevel 18% som har et dårlig forhold til egen familie og søsken, og 9% som har brutt med familien.
- » Til tross for at transpersoner med funksjonsnedsettelse har mye kontakt med venner, og ofte er med i 1 eller flere nettverk for LHBT+ personer og/eller funksisnettverk rapporterer utvalget om en del ensomhet. På en skala fra 0-5 ligger trans og funksis-utvalget sin gjennomsnittlige skår på 3,4.

Negative møter med andre mennesker:

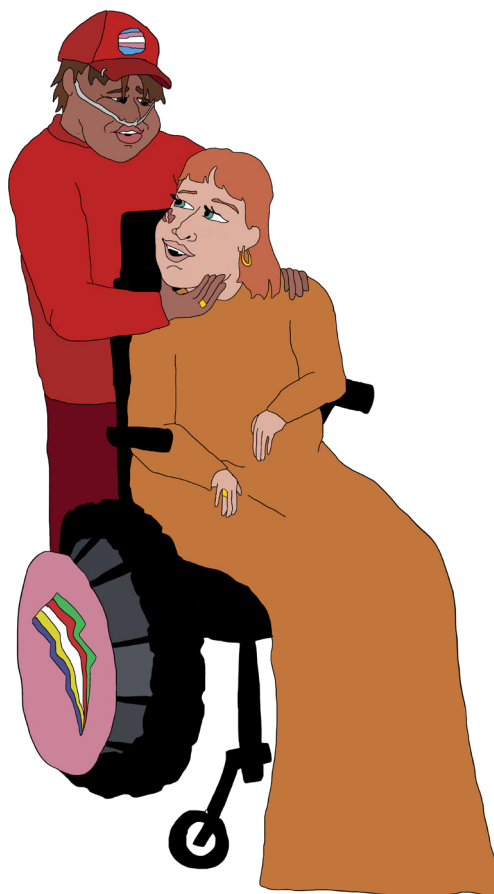
- » Det er bemerkelsesverdig stor andel av trans og funksis-utvalget som har opplevd mobbing på barne- og/eller ungdomsskolen (94%), på videregående (65%) og i dag, under jobb/studier (37%). Dette er høyere sammenliknet med andre utvalg binære- og ikke-binære transpersoner.
- » Trans og funksis-utvalgets erfaringer med å bli personlig diskriminert likner på andre utvalg binære- og ikke-binære transpersoners rapportering. Det er dog en stor andel transpersoner med funksjonsnedsettelse som rapporterer om diskriminering i møte med helsepersonell (54%).
- » Jevnt over rapporterer transpersoner med funksjonsnedsettelse større grad av negative opplevelser i møte med andre mennesker sammenliknet med andre utvalg binære- og ikke-binære transpersoner.
- » Det er også generelt sett en større andel transpersoner med funksjonsnedsettelse som rapporterer om opplevelser med krenkelser, trusler og vold sammenliknet med andre utvalg binære- og ikke-binære transpersoner.

Tanker om egen kjønnsidentitet og funksjonsnedsettelse:

- » Det er en mulig tendens i utvalget at kjønnsidentitet oppleves mer berikende og i større grad assosieres med aksept, mens funksjonsnedsettelse i større grad oppleves belastende og assosieres med skam.
- » Det er også en mulig tendens i utvalget mot å i større grad legge skjul på ens funksjonsnedsettelse i sosiale settinger som idrettsforeninger, fritid, skole etc., og å i større grad legge skjul på egen kjønnsidentitet i offentlige settinger som offentlige plasser, på gata, på offentlig transport etc., samt statlige settinger som politi, NAV, og helsevesen.
- » Det er noe mer vanlig å skjule egen kjønnsidentitet blant transpersoner som også har en funksjonsnedsettelse sammenliknet med andre utvalg transpersoner.

Tillit til det offentlige:

- » Sammenliknet med befolkningen generelt rapporterer transpersoner med funksjonsnedsettelse om mye lavere tillit til norsk velferdsstat ved sykdom og skade, uførhet, alderdom og arbeidsledighet. Det er også langt færre som opplever at gruppen de tilhører har innflytelse på det myndighetene gjør.

Kilder

Anderssen, N., Eggebø, H., Stubberud, E. & Holmelid, Ø. (2021) *Seksuell orientering, kjønns mangfold og levekår. Resultater fra spørreundersøkelsen 2020*. Bergen: Institutt for samfunnspsykologi, Universitetet i Bergen

FHI - Folkehelseinstituttet (2020). *Vold og seksuelle overgrep*. Hentet fra: <https://www.fhi.no/he/folkehelse rapporten/skader/vold/?term=#seksuelle-overgrep-forekomst-blant-voksne>

Unge funksjonshemmede (2021). *Til maktens korridorer*. Hentet fra: <https://ungefunksjonshemmede.no/download/rapport-til-maktens-korridorer/>

Takk til alle som svarte på undersøkelsen, informantene som stilte til intervju og referansegruppen som har bidratt med kunnskap og perspektiver.

Takk til Joakim Eide for gode illustrasjoner.

